

Sygn. akt *XVIII Ko 25/20*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2020r.

Sąd Okręgowy w Warszawie w XVIII Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSO Paweł du Château

Protokolant: sekr. sąd. Katarzyna Wysocka, sekr. sąd. Katarzyna Kiczek

przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie Krystyny Nogal- Załuskiej, Roberta Makowskiego
po rozpoznaniu na rozprawie w dniach 15 września 2020r., 18 listopada 2020r.

sprawy z wniosku **R. M. (2)** przeciwko Skarbowi Państwa

o odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę w trybie ustawy z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. z 2015r., poz. 1583 j.t.)

na podstawie art. 8 ust. 1, art. 11 ust.1 i art. 13 w/w ustawy

orzeka:

I. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz **R. M. (2)** kwotę **270.000,00 zł** (dwieście siedemdziesiąt tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie wniosek o zasądzenie odszkodowania i zadośćuczynienia oddala;

III. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UWO	Sygnatura akt	<i>XVIII Ko 25/20</i>
1. WNIOSKODAWCA		
R. M. (2)		
1.ZWIĘZŁE PRZEDSTAWIENIE ZGŁOSZONEGO ŻĄDANIA		
1.	Odszkodowanie (kwota główna)	Odsetki

1.137.263,25 zł	-	
2.	Zadośćuczynienie (kwota główna)	Odsetki
1.075.000,00 zł	-	
3.	Inne	
-		

1.3. Ustalenie faktów				
0.1.3.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty	
1.		Aktem oskarżenia skierowanym m.in. przeciwko R. M. (2), który wpłynął do Sądu Wojewódzkiego w Warszawie, zarzucono wymienionemu popełnienie przestępstwa z art.276§1 i 3 k.k. w zw. z art.270§1 k.k., art. 273§1 i 2 k.k., art. 282a§1 k.k., art.45 ustawy z dnia 26 stycznia 1984r.-prawo prasowe (Dz.U. Nr 5, poz. 24) w zw. z art.10§2 k.k. Po wpłynięciu aktu oskarżenia, Sąd Wojewódzki w Warszawie prowadził sprawę	-wyrok w sprawie IV K 230/85, -uzasadnienie wyroku IV K 230/85, postanowienie w sprawie V KO 32/86, -wyrok w sprawie II KRN 80/91, -nakaz zwolnienia, -harmonogram zwolnień, -Encyklopedia PWN- (...) -wniosek, -zeznania wnioskodawcy R. M. (2),	k.39-45, k.46-71, k.72-77, k.78-91, k.92-94, k.4-16, k.200-209, k.218-223, k.223-225, k.114-131.

pod sygn. IV K 230/85. Po przeprowadzeniu 37 terminów rozprawy, na które R. M. (2) był doprowadzany z aresztu, wyrokiem z dnia 22 kwietnia 1986r. sygn. IV K 230/85, ww. Sąd uznał R. M. (2) za winnego czynu polegającego na tym, że w okresie od sierpnia 1984r. do dnia 9 marca 1985r. w W. i innych miejscowościach w Polsce, działając wspólnie i w porozumieniu oraz z innymi osobami objętymi odrębnym postępowaniem, kierował nielegalnym związkiem pod nazwą „ (...)”, którego to związku ustrój miał pozostawać tajemnicą wobec organów państwowych, jako przewodniczący tego związku oraz przewodniczący jego kierowniczego organu Rady Politycznej I i II kadencji, w ramach tego związku w celu wywołania niepokoju publicznego, powodowania napięć społecznych, atmosfery wrogości i nieufności wobec poczynań władzy,

-zeznania świadka M. M.,

-zeznania świadka E. K.,

-publikacje autorstwa R. M. (2).

przewodził działalność
przejawiającą się
w: reorganizowaniu
struktur „ (...)” i
weryfikowaniu jej
członków,
wypracowywaniu
aktualnego
programu mającego
na celu integrację
konspiracyjnych
grupowań do walki
z ustrojem
socjalistycznym i
władzami
państwowymi o
odzyskanie rzekomo
utraconej
niepodległości i
suwerenności
Polski; szerzeniu
przez zamierzony
dóbr materiałów
politycznych i
historycznych w
redagowanych,
wydawanych i
rozpowszechnianych,
bez wymaganego
zezwolenia
czasopismach o
tytułach (...),
(...), Gazeta (...),
(...) i innych
oraz w dokumentach
związku też, w
szczególności o
braku niepodległości
i suwerenności
Polski,
totalitaryzmie władz
państwowych,
poczynaniach tychże
władz zmierzających
do biologicznego i
kulturowego
wyzniszczenia narodu
polskiego;
podejmowaniu i

przyłączaniu się do różnego rodzaju nielegalnych akcji i demonstracji, przy przyjęciu, że R. M. (2) powyższego czynu dopuścił się przed upływem 5 lat od odbycia kary pozbawienia wolności w rozmiarze 6 miesięcy orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne i za powyższy czyn zakwalifikowany z art. 278§1 i 2 k.k. w zw. z art. 282a§1 k.k. w zw. z art. 60§1 k.k. w zw. z art. 45 prawa prasowego (Dz.U. z 1984r. Nr 5, poz. 24) i art. 10§2 k.k. R. M. (2) został skazany na karę 4 lat pozbawienia wolności. Na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności, Sąd Wojewódzki w Warszawie zaliczył R. M. (2) okres stosowanego wobec niego tymczasowego aresztowania w dniach od 9 marca 1985r. do 22 kwietnia 1986r. Nadto, Sąd ten tytułem opłaty zasądził na rzecz Skarbu Państwa od R. M. (2) kwotę 8.400 zł oraz obciążył go kosztami postępowania.

Postanowieniem z dnia 12 września 1986r. sygn. V KO 32/86, Sąd Najwyższy co do R. M. (2) umorzył postępowanie karne odnośnie sprawy IV K 230/85 na podstawie art. 4 ustawy z dnia 17 lipca 1986r. o szczególnym postępowaniu wobec sprawców niektórych przestępstw (Dz.U. Nr 26, poz. 126) i uchylił stosowane wobec R. M. (2) tymczasowe aresztowanie.

Następnie, wskutek rewizji nadzwyczajnej wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości od wyroku Sądu Wojewódzkiego w Warszawie sygn. IV K 230/85 i od postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 września 1986r. sygn. V KO 32/86, Sąd Najwyższy w dniu 22 listopada 1991r. w sprawie II KRN 80/91 wydał wyrok, którym uniewinnił R. M. (2) od czynu przypisanego mu wyrokiem w sprawie IV K 230/85 i uchylił postanowienie

wydane w sprawie V
KO 32/86.

R. M. (2) został
zwolniony z Aresztu
Śledczego W.-M. w
W. w dniu 13
września 1986r. Był
zatem pozbawiony
wolności przez jeden
rok sześć miesięcy i
cztery dni.

R. M. (2) był
założycielem (...)
(dalej: (...))-
partii politycznej o
charakterze
antykomunistycznym.
Partia została
założona w roku
1979 w W..
Odwoływała się
do tradycji obozu
politycznego
związanego w
okresie II RP z
J. P., w programie
politycznym do
1989r. opowiadała
się za odbudową
silnego,
niepodległego
państwa polskiego
(III RP), likwidacją
władzy (...) i
uzależnienia Polski
od ZSRR,
stopniowym
tworzeniem
polskiego systemu
politycznego
wypierającego
instytucje PRL
(koncepcja
„rewolucji bez
rewolucji”). Podczas
jednego ze spotkań
Rady Politycznej
(...), do którego

doszło w W. w dniu 9 marca 1985r., a w którym uczestniczył m.in. R. M. (2), funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa dokonali zatrzymania R. M. (2). Został osadzony w Areszcie Śledczym W.-M., mieszczącym się wówczas przy ul. (...) w W., wobec zastosowania wobec niego środka przymusu w postaci tymczasowego aresztowania przez ówczesną Prokuraturę (...) w W. postanowieniem z dnia 10 marca 1985r. w sprawie II Ds. (...).

Warunki w areszcie były fatalne, nie było wydzielonego kącika sanitarnego do załatwiania potrzeb fizjologicznych, wyżywienie było typowo więzienne, przez co wnioskodawca nie dojadał, przez co był słabo odżywiony, tracił wagę ciała i siły witalne. W celach, w których wnioskodawca przebywał wprowadzono zakaz siadania w ciągu dnia. Doświadczył złych warunków bytowych, gdyż nie zapewniono mu

stosownej pościeli, odzieży, adekwatnej do panującej pory roku (wydana pościel była zniszczona, zimą był pozbawiany ubrań), utrudniony był dostęp do wody, musiał ją sobie sam przynieść (w okresie zimowym, z uwagi na niskie temperatury woda zamarzała). Nawet podczas spacerów, w okresie zimowym nie zapewniono mu odpowiedniej odzieży, nieustannie odczuwał chłód, był wyziębiony. Zdarzały mu się omdlenia, był cucony przez współosadzonych. Na tą sytuację lekarze reagowali z wielogodzinnym opóźnieniem. Podczas osadzenia był narażony na dotkliwe i głośnie dźwięki wskutek działania urządzeń wentylacyjnych, co odbiło się na narządzie słuchu. Ze strony więźniów nie doznał jednak żadnych nieprzyjemności, opozycjoniści byli szanowani. Jeśli idzie o strażników bywali różni, nie mniej jednak nigdy w powyższym okresie tymczasowego

aresztowania nie użyto wobec R. M. (2) przemocy, nie pobito go. Ograniczono mu dostęp do obrońcy, księdza, członków rodziny, paczek żywnościowo-odzieżowych. W listach pisanych do bliskich nie mógł wyrazić wszystkich swoich odczuć, przez co zgłaszał tylko materialne potrzeby.

Do zatrzymania w dniu 9 marca 1985r. R. M. (2) nie był nigdzie zatrudniony. Taka sytuacja miała miejsce też po opuszczeniu aresztu w dniu 13 września 1986r. Wówczas pozostawał na utrzymaniu żony M. M., która była głównym żywicielem rodziny. Pracę zarobkową wnioskodawca podjął dopiero w roku 1991. Za wydawane publikacje nie otrzymywał żadnych profitów finansowych.

Przed rozpoczęciem działalności opozycyjnej, R. M. (2) wydał liczne publikacje, m.in. „(...)”, „(...)”, (...), „(...)”, „(...)”, (...), „(...)”, „(...)”, „(...)”.

		<p>R. M. (2) posiada wykształcenie wyższe, tytuł dr hab. historii. Na datę złożenia przedmiotowego wniosku jego dochód stanowi emerytura.</p> <p>W okresie stosowania wobec R. M. (2) tymczasowego aresztowania (o którym mowa wyżej) był żonaty z M. M., z którego to związku ma córkę E. (obecnie K.).</p>		
		<p>Wyrokiem Sądu Warszawskiego Okręgu Wojskowego w Warszawie z 8 października 1982r. sygn. SoW 50/82, R. M. (2) został skazany za przestępstwo z art.128§1 k.k. w zw. z art. 123 k.k. na karę 7 lat pozbawienia wolności. Na poczet tej kary zaliczono okres tymczasowego aresztowania w dniach od 29 sierpnia 1980r. do 1 września 1980r., od 23 września 1980r. do 5 czerwca 1981r. i od 9 lipca 1981r. Wyrok ten został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 1 lipca 1983r. sygn. Rw. 1072/82. Postanowieniem</p>	<p>-wyrok w sprawie SoW 50/82, -wyrok w sprawie Rw.1072/82, postanowienie w sprawie SoW 50/82.</p>	<p>k.19-36, k.37, k.38.</p>

Sądu
Warszawskiego
Okręgu Wojskowego
z dnia 3 sierpnia
1984r. sygn. SoW
50/82, na podstawie
art. 2 ust. 1 pkt 1
ustawy o amnestii
z dnia 21 lipca
1984r., powyższa
kara została R. M.
(2) darowana.

W zakresie wyżej
wskazanych
orzeczeń, wobec
niespełnienia przez
R. M. (2) warunków
z art. 8 ust. 1 i
art. 11 ust. 1 ustawy
z dnia 23 lutego
1991r. o uznaniu za
nieważne orzeczeń
wydanych wobec
osób
represjonowanych
za działalność na
rzecz niepodległego
bytu Państwa
Polskiego
(Dz.U.2018.2099 j.t.
z późn.zm.), Sąd
Okręgowy w
Warszawie w dniu
25 listopada 2020r.,
na podstawie art. 3
ust. 4 tej ustawy
w zw. z art. 34§3
k.p.k. postanowił o
wyłączeniu sprawy
wnioskodawcy R. M.
(2) do odrębnego
rozpoznania, a
sprawa wyłączona
została
zarejestrowana pod
sygn. XVIII Ko
83/20 (protokół
ogłoszenia z 25
listopada 2020r. w

		sprawie XVIII Ko 25/20 k. 229-229 verte).		
0.1.3.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.		Fakt	Dowód	Numer karty
1.		-okres pobytu w tymczasowym areszcie z przyczyn politycznych- śledztwo prowadzone przez ówczesną Prokuraturę (...) dla (...) W. pod sygn. II S (...). Zarzuty dotyczyły czynu z art.3 pkt 1 Dekretu z 26 października 1949r. o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej (Dz.U. Nr 55, poz. 437) i z art. 27 k.k. w zw. z art. 109 k.k. z 1932r. Od tych zarzutów R. M. (2) wyrokiem Sądu Wojewódzkiego dla m.st. Warszawy z dnia 11 marca 1958r. sygn. VII K 17/58 został uniewinniony, a wskazany wyżej wyrok został utrzymany w mocy, po rewizji prokuratora, przez Sąd Najwyższy w Warszawie wyrokiem z 17 czerwca 1958r.	zaświadczenie z 24 stycznia 2003r., -reprodukcja Repertorium K 1958r., -pismo z Archiwum Państwowego w W..	k.18, k.173, k.160.

2.		<p>-pobyt w warunkach więziennych w związku ze stosowaniem tymczasowego aresztowania w dniach od 9 marca 1985r. do 13 września 1986r. spowodował u wnioskodawcy problemy zdrowotne kardiologiczne, w związku z czym po opuszczeniu Aresztu Śledczego W.-M., w którym w tym okresie przebywał był zmuszony poddać się leczeniu kardiologicznemu.</p>	<p>-pismo ze Szpitala (...) im. dr med. (...) Sp. z o.o. w W. z dnia 28 września 2020r.</p>	k.215.
----	--	---	---	--------

4. ocena DOWODÓW		
0.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 3.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
1.	<p>-wyrok w sprawie IV K 230/85, -uzasadnienie wyroku IV K 230/85, -postanowienie w sprawie V KO 32/86, -wyrok w sprawie II KRN 80/91, -nakaz zwolnienia, -harmonogram zwolnień, -Encyklopedia PWN- (...) -zeznania wnioskodawcy R. M. (2),</p>	<p>Dowody w postaci dokumentów załączonych wraz z wnioskiem- zostały udostępnione pełnomocnikowi wnioskodawcy przez odpowiednie instytucje i nie ma podstaw, by kwestionować ich wiarygodność.</p> <p>Informacje o założeniu przez R. M. (2) „ (...)” Sąd zacerpnął posiłkując się Encyklopedią PWN, dostępną na stronie internetowej, jak i zeznaniami wnioskodawcy. Informacje pozyskane z tych źródeł były bezsporne.</p>

-zeznania świadka M. M.,
-zeznania świadka E. K.,
-publikacje autorstwa R.L.
Moczulskiego-
[k.39-45,
k.46-71,
k.72-77,
k.78-91,
k.92-94,
k.200-209,
k.218-223,
k.223-225,
k.114-131].

Na wiarę zasługiwały także zeznania wnioskodawcy R. M. (2) w zakresie warunków panujących w Areszcie Śledczym W.-M., z tym, że Sąd te zeznania ograniczył wyłącznie do okresu tymczasowego aresztowania w dniach od 9 marca 1985r. do 13 września 1986r., bowiem w zakresie stosowania tego środka przymusu w sprawie, w której zapadł wyrok Sądu Warszawskiego Okręgu Wojskowego w sprawie SoW 50/82 oraz wyroku Sądu Najwyższego-Izby Wojskowej w sprawie RW 1072/82, sprawa została wyłączona do odrębnego rozpoznania i będzie prowadzona pod sygn. XVIII Ko 83/20.

Wnioskodawca co do pobytu w warunkach aresztowych w okresie od 9 marca 1985r. do 13 września 1986r. szczegółowo i obszernie opisał wygląd cel, zagęszczenie osadzonych, warunki sanitarne w nich panujące, a także żywieniowe i nie ma podstaw, by kwestionować jego depozycje w tym zakresie.

Zeznania wnioskodawcy odnośnie warunków aresztowych w powyższym okresie zostały wzbogacone zeznaniami świadków M. M. i E. K., które dodatkowo dostarczyły Sądowi informacji o ograniczeniach, związanych z pobytem wnioskodawcy w areszcie zlokalizowanym ówczesnie przy ul. (...) w W., które to ograniczenia dotyczyły kontaktów tymczasowo aresztowanego R. M. (2) z członkami rodziny, obrońcą, księdzem, otrzymywania paczek żywnościowych, odzieżowych.

Zeznania wskazanych świadków wzajemnie ze sobą korelowały, uzupełniały się, przez co Sąd przyznał im walor wiarygodnych, a

		przez to stanowiły podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.
<p>0.1.4.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów</p> <p>0.2.(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>		
Lp. faktu z pkt 3.1 albo 3.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
<p>pkt 3.2.1</p> <p>pkt 3.2.2</p>	<p>-zeznania wnioskodawcy R. M. (2),</p> <p>-zeznania świadków: M. M. i E. K..</p>	<p>Sąd nie uwzględnił depozycji wnioskodawcy R. M. (2) w zakresie warunków bytowych w związku ze stosowaniem wobec niego środka przymusu w postaci tymczasowego aresztowania, które, jak twierdził było względem niego stosowane w związku z postępowaniem prowadzonym przez ówczesną Prokuraturę (...) dla (...) W. pod sygn. II S (...). Zarzuty dotyczyły czynu z art.3 pkt 1 Dekretu z 26 października 1949r. o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej (Dz.U. Nr 55, poz. 437) i z art. 27 k.k. w zw. z art. 109 k.k. z 1932r. Od tych zarzutów R. M. (2) wyrokiem Sądu Wojewódzkiego dla m.st. Warszawy z dnia 11 marca 1958r. sygn. VII K 17/58 został uniewinniony, a wskazany wyżej wyrok został utrzymany w mocy, po rewizji prokuratora, przez Sąd Najwyższy w Warszawie wyrokiem z 17 czerwca 1958r. Sąd nie neguje, że te postępowania miały miejsce, gdyż na ich potwierdzenie zgromadzone zostały stosowne dokumenty w postaci zaświadczenia z 24 stycznia 2003r. (k.18), kserokopii Repertorium K z 1958r. (k.173), pisma z Archiwum Państwowego w W.</p>

	<p>(k.160), jednakże wnioskodawca nie wykazał ani jego pełnomocnik i nie wynika to z dokumentów zgromadzonych w sprawie, czy w powyższym postępowaniu i w jakim okresie wobec R. M. (2) było stosowane tymczasowe aresztowanie. Ta okoliczność jako niewykazana miała wpływ na oddalenie żądań wnioskodawcy.</p> <p>Sąd nie uznał też depozycji wnioskodawcy, jak i świadków M. M. i E. K. odnośnie problemów kardiologicznych R. M. (2) spowodowanych w ich przekonaniu pobytem w warunkach aresztowych, gdyż ta okoliczność nie znalazła potwierdzenia w stosownej dokumentacji medycznej. Taka dokumentacja nie została przez wnioskodawcę ani jego pełnomocnika przed Sądem przedstawiona, chociaż wnioskujący czynił o to starania, o czym świadczy pismo ze Szpitala (...) im dr med. (...) Sp. z o.o. w W. z 28 września 2020r. (k.215).</p> <p>W związku z powyższym, ta okoliczność, jako niewykazana, również musiała znaleźć odbicie w nieuwzględnieniu żądania wnioskodawcy.</p>	
1.PODSTAWA PRAWNA		
Odszkodowanie		
1.	Kwota główna	Odsetki
Pełnomocnik wnioskodawcy R. M. (2) we wniosku zgłosił żądanie zasądzenia na rzecz wnioskodawcy tytułem odszkodowania kwoty łącznie- -1.137.263,25 zł.	-żądanie zasądzenia odsetek we wniosku nie zostało zgłoszone.	

<p>Zwięźle o powodach podstawy prawnej</p>	
<p>Żądanie dochodzenia finansowych roszczeń od Skarbu Państwa znajduje uzasadnienie w ustawie z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.</p> <p>Osobie, wobec której stwierdzono nieważność orzeczenia przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę wynikłą z wykonania orzeczenia, a w razie jej śmierci uprawnienie przechodzi na małżonka, dzieci i rodziców (art.8 ust. 1 ww. ustawy). Zgodnie z treścią przepisu art. 11 ust. 1 ww. ustawy, przepis powyższy ma odpowiednie zastosowanie również wobec osób, co do których zachodzą przesłanki do stwierdzenia nieważności, jeżeli oskarżonego uniewinniono lub postępowanie umorzono z powodów, o których mowa w art. 17§1 pkt 1 i 2 k.p.k. i nie zostało prawomocnie zasądzone odszkodowanie, a osoby te były zatrzymane lub tymczasowo aresztowane.</p> <p>Roszczenia przyznane ww. ustawą lutową wiążą szkodę osoby niesłusznie skazanej nie tylko z samym faktem bezzasadnego pozbawienia wolności, ale przede wszystkim z okolicznością, że doszło do tego na skutek podejmowanej przez niesłusznie skazanego działalności niepodległościowej.</p> <p>By wystąpić z roszczeniem o odszkodowanie na podstawie przepisów ww. ustawy, konieczne jest spełnienie przez ubiegającego się warunku, by represje karne,</p>	

<p>które taką osobę dotknęły spowodowane były działaniami tej osoby w obronie niepodległego bytu Państwa Polskiego. O tym stanowi przepis art. 1 ust. 1 ww. ustawy.</p>		
<p>Zadośćuczynienie</p>		
<p>2.</p>	<p>Kwota główna</p>	<p>Odsetki</p>
<p>Pełnomocnik wnioskodawcy R. M. (2) we wniosku zgłosił żądanie zasądzenia na rzecz wnioskodawcy tytułem zadośćuczynienia kwoty łącznie-</p> <p>-1.075.000 zł.</p>	<p>-żądanie zasądzenia odsetek we wniosku nie zostało zgłoszone.</p>	
<p>Zwięźle o powodach podstawy prawnej</p>		
<p>Żądanie dochodzenia roszczeń finansowych (zadośćuczynienia) od Skarbu Państwa znajduje uzasadnienie w ustawie z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Osobie, wobec której stwierdzono nieważność orzeczenia przysługuje od Skarbu Państwa zadośćuczynienie za doznaną krzywdę wynikłą z wykonania orzeczenia, a w razie jej śmierci uprawnienie przechodzi na małżonka, dzieci i rodziców (art. 8 ust. 1 ww. ustawy). Zgodnie z treścią art. 11 ust. 1 ww. ustawy, przepis powyższy ma odpowiednie zastosowanie również wobec osób, co do których zachodzą przesłanki do stwierdzenia nieważności, jeżeli oskarżonego uniewinniono lub postępowanie umorzono z powodów, o których mowa w art. 17§1 pkt 1 i 2 k.p.k. i</p>		

<p>nie zostało prawomocnie zasądzone zadośćuczynienie, a osoby te były zatrzymane lub tymczasowo aresztowane. Roszczenia przyznane ustawą lutową wiążą krzywdę osoby niesłusznie skazanej nie tylko z samym faktem bezzasadnego pozbawienia wolności, ale przede wszystkim z okolicznością, że doszło do tego na skutek podejmowanej przez niesłusznie skazanego działalności niepodległościowej. By wystąpić z żądaniem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na podstawie przepisów ustawy lutowej, konieczne jest spełnienie przez ubiegającego się warunku, by represje karne, które dotknęły taką osobę spowodowane były działaniami tej osoby w obronie niepodległego bytu Państwa Polskiego, o czym stanowi przepis art. 1 ust. 1 tej ustawy.</p>		
Inne		
3.	-	
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		
-		
1.ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU W PRZEDMIOCIE ŻĄDANIA		
Zwięźle o powodach rozstrzygnięcia		
Odszkodowanie		
1.	Kwota główna	Odsetki
-w zakresie wyroków SoW 50/82 i RW 1072/82 (sprawa została wyłączona do	-	

odrębnego rozpoznania, z uwagi na konieczność uprzedniego przeprowadzenia postępowania w przedmiocie stwierdzenia nieważności tych orzeczeń i będzie prowadzone pod sygn. XVIII Ko 83/20-vidе postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 listopada 2020r. k. 229-229 verte). Żądanie odszkodowania w oparciu o te wyroki będzie rozpatrywane zatem w innym postępowaniu, o ile wnioskodawca taką wolę wyrazi.

-w zakresie wyroku VII K 17/58 (pkt 1 uzasadnienia wniosku)-Sąd oddalił w całości żądanie wnioskodawcy o zasądzenie odszkodowania wobec niewykazania przez wnioskodawcę okresu, w którym nastąpiło jego zatrzymanie lub tymczasowe aresztowanie do tej sprawy.

-w zakresie zaś wyroku IV K 230/85 i kolejnych wyroków wydanych po nim (pkt 3 uzasadnienia wniosku), żądanie zasądzenia odszkodowania w związku ze stosowaniem tymczasowego aresztowania w okresie od 9 marca 1985r. do 13 września 1986r. zostało w całości oddalone, z uwagi na to, że wnioskodawca nie wykazał szkody, jaką poniósł w związku ze stosowaniem wobec niego tego środka przymusu. Zarówno z depozycji R. M. (2), jak i z zeznań świadków M. M. i E. K. wynika, że wnioskodawca przed tym okresem, jak i po nim nigdzie nie był zatrudniony, pozostawał na utrzymaniu żony M. M., która była jedynym żywicielem rodziny i to jej dochody z zatrudnienia stanowiły podstawę prowadzenia gospodarstwa domowego. W tym zakresie zeznania tych świadków i wnioskodawcy były zgodne. Wprawdzie wnioskodawca publikował różne pozycje książkowe,

<p>artykuły, jednakże nie był związany żadną formalną umową z jakimkolwiek wydawnictwem i z tytułu publikacji nie pobierał żadnego wynagrodzenia, co sam przyznał przed Sądem.</p> <p>Dlatego też jego żądanie o odszkodowanie zostało oddalone w zakresie podlegającym rozpoznaniu w przedmiotowym postępowaniu.</p>		
Zadośćuczynienie		
2.	Kwota główna	Odsetki
<p>-w zakresie wyroków SoW 50/82 i RW 1072/82 (sprawa została wyłączona do odrębnego rozpoznania, z uwagi na konieczność uprzedniego przeprowadzenia postępowania w przedmiocie stwierdzenia nieważności tych orzeczeń i będzie prowadzone pod sygn. XVIII Ko 83/20- vide postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 listopada 2020r. k. 229-229 verte). Żądanie zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w oparciu o te wyroki będzie rozpatrywane zatem w innym postępowaniu, o ile wnioskodawca taką wolę wyrazi.</p> <p>-w zakresie wyroku VII K 17/58 (pkt 1 uzasadnienia wniosku)-Sąd oddalił w całości żądanie wnioskodawcy o zasądzenie zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, wobec niewykazania przez wnioskodawcę okresu, w którym nastąpiło jego zatrzymanie lub tymczasowe aresztowanie do tej sprawy.</p> <p>-w zakresie zaś wyroku IV K 230/85 i kolejnych wyroków wydanych po nim (pkt 3 uzasadnienia wniosku), żądanie zasądzenia zadośćuczynienia za</p>	<p>-odsetki ustawowe od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty (pkt I sentencji wyroku XVIII Ko 25/20).</p> <p>Dodać należy, że odsetki za czas do wydania przez sąd prawomocnego orzeczenia odszkodowawczego nie przysługują (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 kwietnia 1991r. V KRN 475/90, publ. OSNKW 1991/10-12/52).</p>	

doznaną krzywdę w związku ze stosowaniem tymczasowego aresztowania w okresie od 9 marca 1985r. do 13 września 1986r. zostało przez Sąd uwzględnione, co znalazło wyraz w punkcie I sentencji wyroku XVIII Ko 25/20.

Sąd zasądził na rzecz R. M. (2) tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku z tymczasowym aresztowaniem tej osoby w powyższym okresie w wysokości 270.000,00 zł.

Wnioskodawca spełnił warunki z ustawy lutowej, by zadośćuczynienie za doznaną krzywdę w związku z powyższą okolicznością otrzymać. R. M. (2) był liderem (...) - partii o charakterze niepodległościowym i antykomunistycznym, której hasłami przewodnimi były (...). Podejmowane przez niego działania niewątpliwie miały na celu doprowadzenie do upadku ustroju totalitarnego i odzyskania przez Polskę w ówczesnym okresie pełnej suwerenności i niepodległości. Właśnie w związku z taką działalnością R. M. (2) został zatrzymany w dniu 9 marca 1985r. przez funkcjonariuszy ówczesnej Milicji Obywatelskiej, podczas zebrania Rady Politycznej (...), której był liderem, a następnie tymczasowo aresztowany na mocy postanowienia prokuratora ówczesnej Prokuratury (...) w W. z dnia 10 marca 1985r. i osadzony w Areszcie Śledczym W.-M., który w tym okresie znajdował się przy ul. (...) w W. i przebywał w nim do 13 września 1986r. Mając też na uwadze, że w dniu 22 listopada 1991r. zapadł wobec R. M. (2) przed Sądem Najwyższym wyrok uniewinniający w sprawie II KRN 80/91, wyrok ten otworzył wnioskodawcy drogę

do ubiegania się o zadośćuczynienie (odszkodowanie) na podstawie ustawy lutowej, za okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności, w tym stosowania tymczasowego aresztowania.

Zaakcentować należy, że charakter szkody niemajątkowej jaką jest krzywda, decyduje o jej niewymierności. W szczególności zaś odnosi się to do zadośćuczynienia za krzywdę polegającą na pozbawieniu wolności. Przyznanego zadośćuczynienia nie należy traktować na zasadzie pełnej ekwiwalentności, którą charakteryzuje wynagrodzenie szkody majątkowej. Odpowiedniość kwoty zadośćuczynienia, o której stanowi art. 445§1 k.c. ma służyć złagodzeniu doznanej krzywdy, a jednocześnie nie być źródłem wzbogacenia.

Żądana przez wnioskodawcę kwota zadośćuczynienia w wysokości 1.075.000 zł jest znacząco wygórowana, wręcz abstrakcyjna. Przyznanie zadośćuczynienia w kwocie żądanej przez wnioskodawcę we wniosku, stanowiłoby źródło wzbogacenia się, a nie sposób na złagodzenie doznanej przez wnioskodawcę krzywdy.

Przyznanie zadośćuczynienia w kwocie 270.000,00 zł, jak to uczynił Sąd w wyroku z dnia 25 listopada 2020r. stanowi kwotę wyważoną, spełniającą walor słuszności, odpowiedności i godności w odniesieniu do rozmiarów doznanych krzywd i cierpienia wnioskodawcy, które zaprezentował przed Sądem Okręgowym w Warszawie podczas rozprawy głównej.

Zauważyć należy, że R. M. (2) w chwili zatrzymania prowadził ustabilizowany tryb życia, miał żonę, córkę, wydawał liczne publikacje. Z całą pewnością oderwanie go od codziennego życia politycznego, dziennikarskiego i rodzinnego, osadzenie w areszcie, w warunkach tam panujących (które wiarygodnie przedstawił), fatalnych pod kątem sanitarnym, jak i żywieniowym, z ograniczonym dostępem do opieki medycznej, posługi księdza, obrońcy, ograniczonym dostępem do paczek od rodziny, ograniczeniem w kierowaniu korespondencji do bliskich, negatywnie odbiło się na jego stanie zdrowia fizycznego i psychicznego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, że kwota 270.000,00 zł z tytułu zadośćuczynienia jest kwotą adekwatną do rozmiaru krzywd R. M. (2) i jednocześnie sprawiedliwą. Przy jej wymiarze Sąd oczywiście uwzględnił okres pobytu wnioskodawcy w Areszcie Śledczym W.-M., wynoszący niespełna 19 miesięcy (okres tymczasowego aresztowania od 9 marca 1985r. do 13 września 1986r.).

Inne

3.

-

**1.Inne ROZSTRZYGNIECIA
Zawarte w WYROKU**

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku

Przytoczyć okoliczności

-

1.Koszty procesu

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
III sentencji wyroku.	Kosztami postępowania Sąd obciążył Skarb Państwa. Zgodnie bowiem z art. 13 ustawy z 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. 2018.2099 j.t. z późn.zm.) koszty postępowania w sprawach objętych ustawą, w tym z tytułu ustanowienia pełnomocnika, ponosi Skarb Państwa.

1.PODPIS